

وزیر صنعت، معدن و تجارت:

اقتصاد منطقه‌ای در سایه روابط ایران و روسیه متحول می‌شود

به گزارش مهر، سیدمحمد اتابک که به روسیه رفته است در دیدار با معاون نخست‌وزیر روسیه، ضمن تمجید از مواضع مسئولانه این کشور در دفاع از حق مسلم ایران در مراجع بین‌المللی گفت: روابط ایران و روسیه همواره نقش تعیین‌کننده در سیاست و اقتصاد منطقه داشته و با توسعه آن در سال‌های اخیر بر اهمیت استراتژیک به‌ویژه در حوزه انرژی و اقتدار حاکمیتی افزوده شده است.

وی در این دیدار با مرور اقدامات انجام شده در جهت اجرایی شدن تفاهات ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا افزود: حضور ایران به عنوان عضو ناظر و مبادلات با اعضای اتحادیه از روند رو به رشد بر خوردار است و کشورهای دوست در کنار یکدیگر قادر به ایجاد قطب اقتصادی و تجاری با توجه به ظرفیت کلان منطقه‌ای خواهند بود.

وزیر صمت از آمادگی کشورمان برای تقویت همکاری‌های راهبردی با فدراسیون روسیه گفت و تصریح کرد: با توجه به اراده سیاسی دو کشور در بسط و توسعه روابط، ظرفیت‌های انسانی، صنعتی و اقتصادی موجود با پیشینه روابط دیرینه تجاری بین ملت‌ها، افزایش حجم تبادلات به چندبرابر فعلی کاملاً امکان‌پذیر است و تجارت و بخش خصوصی ایران برای گسترش مرادوات تجاری با روسیه آمادگی دارند.

وزیر صنعت، معدن و تجارت در دیدار معاون نخست‌وزیر روسیه، روابط راهبردی دو کشور را عامل توسعه اقتصاد منطقه‌ای به‌ویژه اتحادیه اوراسیا دانست و بر اجرایی شدن تفاهات بین دو کشور تاکید کرد.

وزیر نفت:

تدابیر لازم برای مواجهه با مکانیسم ماشه پیش‌بینی شده است

بنزین سوپر از سوی بخش خصوصی انجام می‌شود. بخش خصوصی این بنزین را از بازارهای مختلف تهیه می‌کند، هزینه حمل و توزیع تأمینی عرضه در نظر گرفته می‌شود و یک حاشیه سود نیز لحاظ می‌گردد و سپس عرضه می‌شود.

نتراری نتیجه ۳۰ سال حکمرانی در بخش انرژی است

وزیر نفت گفت: ما با این واقعیت مواجه هستیم که در بخش تأمین گاز در فصول سرد سال ناترازی داریم. این ناترازی حاصل یک یا چند سال اخیر نیست، بلکه ریشه در حدود ۳۰ سال حکمرانی در بخش انرژی دارد و افزود: در زمستان امسال نیز با توجه به افزایش مصرف خانگی و تجاری در این فصل، طبیعتاً امکان حجم گاز مورد نیاز این بخش‌ها وجود ندارد، اما این کمبود با سایر سوخت‌های جایگزین جبران شده است.

افزایش ۸۰ درصدی ذخایر گازوئیل نیروگاهی

پاک‌نژاد یادآور شد: امسال با تدابیری که اتخاذ شده، ذخایر گازوئیل نیروگاهی بیش از ۸۰ درصد نسبت به زمان مشابه پارسال افزایش یافته است و با کمترین چالش از زمستان عبور می‌کنیم.

آخرین وضعیت بدهی‌های پالک‌نژاد

پاک‌نژاد در خصوص بدهی‌های پالک‌نژاد به وزارت نفت توضیح داد: بخشی از این بدهی‌ها چندین سال قبل (در مقطع سال‌های ۹۵ تا ۹۶) در قالب دارایی‌هایی که در اختیار وزارت نفت قرار گرفت، پرداخت شد. بخش دیگری از بدهی‌ها در حال طی کردن فرایند تسویه است. آنچه که دستگاه قضایی به عنوان رأی نهایی اعلام کند، وزارت نفت نیز تمکین می‌کند. وی ادامه داد: فرایند تسویه بخش دیگری از بدهی‌های زنجانی طی شده و دستگاه قضایی باید نظر نهایی را در این خصوص اعلام کند.

«چت‌جی‌بی‌تی» با یک سؤال ساده دچار سگته مغزی شد

به نظر می‌رسد که این چت‌بات تا زمانی که دوباره از مسیر خارج می‌شود، می‌خواهد به اصل مطلب بپردازد. این سامانه در ادامه جواب می‌گوید: تنها دوتیمی که با حرف «S» تمام نمی‌شوند عبارتند از: «ایمبی دلفینز» (Miami Dolphins)، نه سبر کنید، با «S» تمام می‌شود. صبر کنید، بیابید این کار را با دقت انجام دهید، در واقع، پاسخ صحیح «واشنگتن کماندرز» (Washington Commanders) است که با «S» تمام می‌شود. «شیکاگو بئرز» (Chicago Bears) نیز با «S» تمام می‌شود.

همانطور که مشاهده می‌کنید، «چت‌جی‌بی‌تی» اشتباه خود را در پاسخ به این سؤالات می‌فهمد، اما این چت‌بات برای چندین پاراگراف دیگر به همین روند ادامه می‌دهد و هرگز به پاسخ صحیح نمی‌رسد.

پاسخ صحیح این سؤال این است که هیچ تیمی وجود ندارد که نامش با «S» تمام نشود. این سامانه مانند یک دانش آموز در زمانی که تلاش می‌کند تعداد کلمات را بشمارد، جزئیات بی‌ربط را مطرح می‌کند و در عین حال نتیجه‌گیری را به تعویق می‌اندازد. این سامانه همچنین عباراتی مانند «صبر کنید، بیابید این کار را با دقت انجام دهید» را به کار می‌برد تا به نظر برسد واقعاً در حال تفکر عمیق است، ترفند چت‌جی‌بی‌تی به جمله «پاسخ صحیح این است» برای کاربران قدیمی شده است. کاربران دیگر مثال‌هایی را منتشر کردند که در آنها «چت‌جی‌بی‌تی» در نهایت پاسخ صحیح را می‌دهد، اما تنها پس از اینکه کاربر را با یک سخنرانی به همین ترتیب گیج‌کننده به دنبال خود می‌کشاند. این اولین باری نیست که این چت‌بات با یک سؤال ساده به مشکل می‌خورد یا حتی به این شکل از کار می‌افتد. کاربران این چت‌بات در اوایل همین ماه متوجه شدند که پرسیدن این سؤال که آیا ایموجی اسب در بایلی افسانه‌ای وجود دارد یا خیر، این چت‌بات را به بحران منطق سوق می‌دهد.

«چت‌جی‌بی‌تی» با وجود اینکه این موجود آبی هرگز بخشی از فرهنگ لغت رسمی ایموجی‌ها نبوده است، اصرار داشت که این موجود واقعی است و این نشان دهنده تلاش‌های پوچی است که هوش مصنوعی حاضر است برای خشنود کردن کاربر انجام دهد. اگر هوش مصنوعی بتواند با شخصیت و انسان‌مانا ظاهر شود و کاربران را متقاعد کند که برای اطلاعات بیشتر به آن مراجعه کنند، تحریف چند واقعیت اهمیت زیادی ندارد.

وزیر نفت گفت: تدابیر لازم اتخاذ شده تا آثار فعال شدن مکانیسم ماشه بر فروش نفت اثرگذار نباشد. به گزارش ایرنا، محسن پاک‌نژاد در حاشیه جلسه هیات دولت در جمع خبرنگاران اعلام کرد: «اسنپک» یا همان مکانیسم ماشه، محدودیت تازه و آزاد رهنده‌ای در حوزه فروش نفت ایجاد نخواهد کرد.

وی یادآور شد: ما در طول سال‌های گذشته آن قدر با محدودیت‌های شدید ناشی از تحریم‌های ظالمانه و یک جانبه آمریکا روبه‌رو بوده‌ایم که عملاً این شرایط چیز زیادی به فشارهای موجود اضافه نمی‌کند. پاک‌نژاد افزود: طبیعی است که اگر با وضعیتی مواجه شویم که نیازمند اتخاذ تدابیر باشد، برنامه‌ریزی‌های لازم انجام خواهند شد.

وزیر نفت از برنامه‌ریزی برای تأمین سوخت ماشین‌آلات کشاورزی خبر داد و گفت: برنامه‌ریزی‌های لازم برای تأمین سوخت ماشین‌آلات کشاورزی متناسب با الگوی کشت در بخش‌های مختلف کشور، در یک کارگروه تخصصی جمع‌بندی و سهمیه‌ها تعیین می‌شود.

وی خاطر نشان کرد: شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، مجری تأمین این سهمیه‌ها است و ادامه تأمین نیز با همان مکانیسم موجود انجام خواهد شد.

پاک‌نژاد وزیر نفت درباره تیم فروش نفت و مقابله با تحریم‌ها اطمینان خاطر داد و تأکید کرد: مردم آگاه باشند که تیم فروش نفت کشور، حرفه‌ای‌ترین افراد را در اختیار دارد؛ به‌ویژه در ارتباط با مقابله با تحریم‌ها و به عبارت صحیح‌تر خنثی کردن تحریم‌ها. در روزهایی که پشت سر گذاشتیم، جلسات مفصلی با تیم تخصصی برگزار شده و تدابیری اتخاذ شده است.

وزیر نفت گفت: همه تلاش خود را خواهیم کرد و خیلی نگران نیستیم؛ مردم هم نگران نباشند، فروش نفت ادامه دارد و مشکلی نداریم.

وی تصریح کرد: اگر مفاد «اسنپک»، اطلاع‌آمده کرده باشید، نکته مشخص این است که به‌صورت مستقیم بحثی درباره فروش نفت ندارد، بلکه موضوعات در حوزه‌های دیگری نظیر سوزده‌های تجاری، مالی، فروش، حمل و نقل در بایلی مطرح است.

پاک‌نژاد اضافه کرد: در آن بخش‌ها ممکن است شرایطی فراهم شود که مقداری مشکلات ایجاد کند، اما برای آن‌ها نیز در زمان خود تدابیر لازم را به کار خواهیم بست.

عرضه بنزین سوپر؛ به‌زودی

وی در ادامه درباره تأمین بنزین سوپر اظهار داشت: تأمین بنزین سوپر تسریع شده است. این عضو کابینه دولت چهاردهم خاطر نشان کرد: در این زمینه مشکلات مربوط به تخصیص ارز که مانع اصلی بود، حل شده و به‌زودی شاهد عرضه بنزین سوپر در بین سوخت‌های ارائه شده در شهرهای بزرگ خواهیم بود. وزیر نفت درباره تعیین قیمت بنزین سوپر وارداتی توضیح داد: واردات

کاربران «چت‌جی‌بی‌تی» (ChatGPT) متوجه شدند زمانی که یک سؤال خاص را از این چت‌بات می‌پرسند، از کار می‌افتد.

به گزارش ایسنا، تقریباً دو ماه از انتشار نسخه به‌روزشده «چت‌جی‌بی‌تی» با نام «GPT-۵» که قرار بود هوشی در سطح دکترا به آن را یک قدم به هدف بلندپروازانه هوش مصنوعی عمومی نزدیک‌تر کند، می‌گذرد، اما این چت‌بات همچنان در پاسخ به پرسش‌های ساده و کاملاً بی‌ضرر، به طرز عجیبی از کار می‌افتد.

طرفداران این هوش مصنوعی متوجه شدند که پرسیدن این سؤال که «آیا تیم «لیگ ملی فوتبال» (NFL) وجود دارد که نامش با حرف «اس» (S) تمام نشود؟»، این چت‌بات را به یک فروپاشی طولانی مدت سوق می‌دهد و می‌توانید شاهد باشید که توانایی‌های استدلالی فوق‌العاده‌اش در لحظه آشفتگی تبدیل می‌شود.

به نقل از فوچر بیسم، چت‌بات «چت‌جی‌بی‌تی» محصول شرکت «اوپن‌آی‌آی» (openAD) در پاسخ به این سؤال می‌گوید: بله، دوتیم «NFL» هستند که نامشان با حرف «S» تمام نمی‌شود. سپس شروع به فهرست کردن دوتیمی می‌کند که نامشان با «S» تمام می‌شود. این روش عجیبی برای پاسخ به این سؤال است. «چت‌جی‌بی‌تی» به درستی تشخیص می‌دهد که نام آن تیم‌ها با «S» تمام می‌شود، اما چرا آنها را مطرح می‌کند؟

جعفر خیرخواهان / اقتصاددان

سر مقاله

اقتصاد و روایت‌های سیاسی

● اقتصاد وقتی در «تعلیق» می‌ماند، نه فقط به واسطه عدم اجرای سیاست‌های درست، که به خاطر داستان‌های بدبینانه‌ای است که درباره فردا تعریف می‌کنیم و دست به‌دست می‌شود. پژوهش‌های تازه در حوزه «اقتصاد کلان روایت‌ها» نشان می‌دهد روایت‌ها - باورها و داستان‌هایی که مثل ویروس پخش می‌شوند - می‌توانند بخش معناداری از نوسانات اقتصادی را توضیح دهند. این روایت‌ها چنان قدرتمند هستند که اگر «به‌قدر کافی سرایت» کنند، اقتصاد را برای مدتی بیشتر در حالت خوش‌بینی یا بدبینی نگه می‌دارند. یعنی حتی وقتی شوک واقعی تمام شده است، روایت می‌تواند اثر آن شوک را تداوم دهد. معنای سیاستی این یافته برای امروز ما روشن است: در کنار ابزارهای مرسوم به روایت درست هم نیاز داریم؛ روایتی که واقعیت را پنهان نکند، اما چشم‌انداز را هم بسازد. روایت فقط پیام‌رسانی نیست، محرک تصمیم است. یک روایت بدبینانه مسری («امسال اوضاع بدتر می‌شود») حتی بدون تغییری محسوس در بنیان‌های اقتصادی می‌تواند استخدام و سرمایه‌گذاری را عقب بیندازد و دورود را عمیق‌تر کند. برعکس، روایتی واقع‌گرا و امیدآفرین («راه دشوار است، اما این سه نشانه یعنی موتور اقتصاد روشن شده است») می‌تواند تعلیق را بشکند. بخش مهمی از نوسانات کلان با همین سازوکار سرایت روایت‌ها قابل توضیح است.

داده‌ها نشان می‌دهد شرکت‌هایی که در گزارش‌های خود زبان خوش‌بینانه‌تری به کار می‌برند، در سال بعد بیشتر رشد می‌کنند، نه به این دلیل که لزوماً بنیان تولیدی و مالی قوی‌تر دارند، بلکه چون «حالت ذهنی مشترک»، روی تصمیم‌ها اثرگذار هستند. مهم‌تر اینکه این حس‌وحال سرایت می‌کند: اول بین همکاران و هم‌تایان درون یک صنعت، بعد به لایه‌های دورتر و بالا تر از اقتصاد. اثر روایت‌هایی که از دل شرکت‌های بزرگ در می‌آید، بسیار قوی‌تر است؛ گویی این بنگاه‌های بزرگ در مدل «اقتصاد روایت» نقش راهبر فکری دارند و نفوذشان از معیارهای متعارف قدرت بازار هم بیشتر است. این همان جایی است که «پیشگویی خودتحقق‌بخش» رخ می‌دهد: وقتی بازیگران اثرگذار از ثبات بازار و جان گرفتن رشد اقتصادی صحبت می‌کنند و مطابق همان صحبت‌ها، نخستین قدم‌ها را بر می‌دارند، دیگران هم دنبال می‌کنند و پیشگویی، خودش را محقق می‌کند.

این سازوکار فقط در «عرضه» عمل نمی‌کند. روایت‌های بنگاه‌ها و روایت‌های خانوارها با هم در تعامل هستند و تکامل می‌یابند. اگر مردم به این جمع‌بندی برسند که «اقتصاد از مرحله سقوط گذر کرده و کف ساخته شده»، خریدهای موقوت را جلوی می‌اندازند و به بنگاه‌ها علامت تقاضای دهند. نتیجه این‌که اگر بنگاه‌ها چشم‌انداز تقاضا را مثبت روایت کنند، برنامه‌های توسعه فعالیت را زودتر کلید می‌زنند. این «هم‌تکاملی» روایت‌ها و چنین حلقه بازخوردی بیش از آنچه مدل‌های مرسوم اقتصاد کلان نشان می‌دهند، می‌تواند چرخه‌های کسب‌وکار را توضیح دهد. به بیان ساده، روایت قابل باور می‌تواند تعلیق را بشکند.

در این میان، روایت سیاستگذار هم نقشی دوچندان دارد. نمونه کلاسیک یک روایت موفق در سیاست اقتصادی، سخنرانی مشهور ماریو دراگی، رئیس وقت بانک مرکزی اروپا، در ۲۶ و ۲۷ ژوئیه ۲۰۱۲ در «انستیتو سرمایه‌گذاری لندن» است که بازار را از لبه پرتگاه برگرداند. او در آنجا گفت: «در چارچوب اختیار اتمان، هر کاری لازم باشد برای حفظ یورو انجام می‌دهیم.» این جمله کوتاه و بی‌ابهام که هم در اوج بحران یورو گفته شد و هم «حد و مرز» داشت و هم «عامل اقدام» را مشخص می‌کرد، به سرعت به لنگر انتظارات بدل شد. این روایت فقط شعار نبود؛ چند هفته بعد با مداخلات فوری پولی، پشتوانه اجرایی پیدا کرد و پیوند «قول روشن» با «ابزار واقعی» کافی بود تا کانال انتظارات را برگرداند، نرخ بازدهی اوراق دولتی را پایین آورد و چرخه بدبینی را ورانه شود. درس ما چرا روشن است: وقتی روایت رسمی صادق، موجز و دارای قید اختیار باشد و بلافاصله با ابزار قابل اجرا همراه شود، پیشگویی خودتحقق‌بخش می‌تواند خوش‌بینی معقول را فعال کند و اقتصاد را به مسیر خودتقویت‌گر می‌غلطاند یا این بیرون می‌آید.

از این زاویه، یک معماری ساده برای گفتار اقتصادی کشور معنا پیدا می‌کند که صرفاً نسخه‌نویسی فنی نباشد، بلکه قاعده بازی را مشخص می‌کند: یک سخنگوی اقتصادی معتبر که زبان آینده را برای عموم ترجمه کند؛ بانک مرکزی باید زبان آینده‌نگر خود را از اتاق سیاست به اتاق نشیمن بیاورد و با جملات کوتاه و قابل پیگیری، لنگرهای انتظاری را تکرار کند؛ وزارت اقتصاد به جای وعده‌های بزرگ، راوی «عدم غافلگیری» باشد و اتاق بازرگانی نمونه‌هایی واقعی حرکت روایت‌کننده (اثر هم‌قطاران) در بخش خصوصی فعال شود. اگر این صداها با هم هم‌آوا شوند، روایت «اصلاح و بهبود اقتصاد ایران» می‌تواند از سطح شعار به سطح تجربه روزمره آورده شود و همان‌جا است که یخ تعلیق را ذره‌ذره آبمی‌کند.

اقتصاد روایت‌هنوز در ابتدای راه است و درس‌های بسیاری برای ما دارد. برای مثال ما تا حدودی می‌دانیم چه چیزهایی از یک جمله، یک «روایت عالی» می‌سازند، این‌که ساده، روشن، در چارچوب اختیار گویند و همراه با پیام ضمنی اقدام باشند و یا رفتارهای بعدی تقویت و تکمیل کنند. وقتی بانک مرکزی، وزارت اقتصاد یا سخنگوی اقتصادی دولت با زبان مشترک و پایدار حرف می‌زنند و همان مسیر را در عمل تکرار می‌کنند، روایتشان سرایت‌سازنده پیدا می‌کند. هرچه ریشه‌ها و الگوهای سرایت را بهتر بفهمیم، در کنار سیاست‌های مرسوم، مدیریت روایت را هم حرفه‌ای‌تری می‌بریم؛ روایتی که با مخاطب صادق است، قابل شنجش است و آینده را امکان‌پذیر نشان می‌دهد. اگر می‌خواهیم موتور انتظارات مثبت روشن شود، باید یاد بگیریم چگونه در دست بگیریم، قصه‌ای که نه امید کاذب بفروشد و نه واقعیت را بزرگ و قربانی مصلحت کند.